DOMSTOLENS DOM

den 9 september 2003 *

I mål C-361/01 P,

Christina Kik, företrädd av E.H. Pijnacker Hordijk och S.B. Noë, advocaten, med delgivningsadress i Luxemburg,

klagande,

angående överklagande av dom meddelad den 12 juli 2001 av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt (fjärde avdelningen i utökad sammansättning) i mål T-120/99, Kik mot harmoniseringsbyrån (REG 2001, s. II-2235), i vilket det förs talan om upphävande av denna dom,

i vilket de andra parterna är:

Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller) (harmoniseringsbyrån), företrädd av A. von Mühlendahl, O. Montalto och J. Miranda de Sousa, samtliga i egenskap av ombud,

svarande i första instans,

* Rättegångsspråk: nederländska.

med stöd av

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av W. Wils och N. Rasmussen, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

intervenient i andra instans,

Republiken Grekland, företrädd av A. Samoni-Rantou och S. Vodina, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

Konungariket Spanien, företrätt av S. Ortiz Vaamonde, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

och

Europeiska unionens råd, företrätt av G. Houttuin och A. Lo Monaco, båda i egenskap av ombud,

intervenienter i första instans,

meddelar

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden G.C. Rodríguez Iglesias, avdelningsordförandena J.-P. Puissochet, M. Wathelet, R. Schintgen och C.W.A. Timmermans samt domarna C. Gulmann, D.A.O. Edward, A. La Pergola, P. Jann, V. Skouris, F. Macken, N. Colneric, S. von Bahr, J.N. Cunha Rodrigues och A. Rosas (referent),

generaladvokat: F.G. Jacobs,

justitiesekreterare: avdelningsdirektören H.A. Rühl,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid förhandlingen den 26 november 2002 av: Christina Kik, företrädd av E.H. Pijnacker Hordijk, Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller) (harmoniseringsbyrån), företrädd av A. von Mühlendahl, J. Miranda de Sousa och S. Bonne, i egenskap av ombud, rådet, företrätt av G. Houttuin och A. Lo Monaco, och kommissionen, företrädd av W. Wils,

och efter att den 20 mars 2003 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Christina Kik har, genom ansökan som inkom till domstolens kansli den 21 september 2001, med stöd av artikel 49 i EG-stadgan för domstolen överklagat förstainstansrättens dom av den 12 juli 2001 i mål T-120/99, Kik mot harmoniseringsbyrån (REG 2001, s. II-2235) (nedan kallad den överklagade domen), genom vilken förstainstansrätten ogillade hennes talan om ogiltigförklaring av det beslut som fattades av tredje överklagandenämnden vid Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller) (nedan kallad byrån) den 19 mars 1999, genom vilket Christina Kiks överklagande av granskarens beslut att avslå ansökan om registrering av uttrycket KIK som gemenskapsvarumärke (nedan kallat det omtvistade beslutet) ogillades.

Tillämpliga bestämmelser

2 I artikel 217 i EG-fördraget (nu artikel 290 EG) föreskrivs följande:

"Reglerna i fråga om språk för gemenskapens institutioner skall, med förbehåll för bestämmelserna i domstolens rättegångsregler, enhälligt fastställas av rådet."

3 I artikel 1 i rådets förordning nr 1 av den 15 april 1958 om vilka språk som skall användas i Europeiska ekonomiska gemenskapen (EGT 17, 1958, s. 385; svensk

specialutgåva, område 1, volym 1, s. 14), i dess lydelse enligt olika anslutningsfördrag, senast ändrad genom Akten om villkoren för Republiken Österrikes, Republiken Finlands och Konungariket Sveriges anslutning till de fördrag som ligger till grund för Europeiska unionen och om anpassning av fördragen (EGT C 241, 1994, s. 21, och EGT L 1, 1995, s. 1), föreskrivs följande:

"Följande språk skall vara officiella språk och arbetsspråk för unionens institutioner: danska, nederländska, engelska, finska, franska, tyska, grekiska, italienska, portugisiska, spanska och svenska."

4 I artikel 2 i samma förordning föreskrivs följande:

"Skriftliga handlingar som en medlemsstat eller en person som lyder under en medlemsstats jurisdiktion ställer till gemenskapens institutioner får efter avsändarens val avfattas på något av de officiella språken. Svaret skall lämnas på samma språk."

5 I artikel 4 i förordningen föreskrivs följande:

"Förordningar och andra texter av allmän räckvidd skall avfattas på de elva officiella språken."

6 I artikel 5 i förordning nr 1 föreskrivs följande:

"*Europeiska gemenskapernas officiella tidning* skall ges ut på de elva officiella språken."

Sedan ikraftträdandet av Nicefördraget skall beteckningen vara *Europeiska unionens officiella tidning,* enligt artikel 2 punkt 38 i nämnda fördrag.

7 Byrån inrättades genom rådets förordning (EG) nr 40/94 av den 20 december 1993 om gemenskapsvarumärken (EGT L 11, 1994, s. 1; svensk specialutgåva, område 17, volym 2, s. 3). I artikel 115 i denna förordning regleras vilka språk som skall användas vid handläggningen av ärenden vid byrån. Artikeln har följande lydelse:

"1. Ansökan om registrering av ett gemenskapsvarumärke skall ges in på ett av Europeiska gemenskapens officiella språk.

2. Byråns språk skall vara engelska, franska, italienska, spanska och tyska.

3. Sökanden skall ange ett andra språk, som skall vara ett av byråns språk, och som den sökande kan godkänna som handläggningsspråk vid eventuella invändnings-, upphävande- eller ogiltighetsförfaranden.

Om ansökan inte har ingivits på ett av byråns språk skall byrån sörja för att ansökan, som beskrivs i artikel 26.1, översätts till det språk som sökanden har angett.

4. När den som ansöker om registrering av ett gemenskapsvarumärke är ensam part inför byrån skall handläggningsspråket vara det språk på vilket ansökan har ingivits. Om ansökan inte har ingivits på ett av byråns språk kan byrån sända skriftliga meddelanden till den sökande på det andra språk som denne har angivit i ansökan.

5. Ansökan om invändning, upphävande eller ogiltighet skall ges in på något av byråns språk.

6. Om det språk som i enlighet med punkt 5 har valts för ansökan om invändning, upphävande eller ogiltighet är det språk på vilket ansökan om varumärke har ingivits eller det andra språk som har angivits i ansökan, skall detta språk vara handläggningsspråk.

Om det språk som i enlighet med punkt 5 har valts för ansökan om invändning, upphävande eller ogiltighet varken är det språk på vilket ansökan om varumärke har ingivits eller det andra språk som har angivits i ansökan, är den som ansöker om invändning, upphävande eller ogiltighet skyldig att på egen bekostnad låta översätta sin ansökan antingen till det språk som används i ansökan om varumärke, om det är ett av byråns språk, eller till det andra språk som har angivits i ansökan. Översättningen skall ges in inom den tid som anges i tillämpningsföreskrifterna. Det språk till vilket handlingen har översatts skall därefter bli handläggningsspråk.

7. Parterna i invändnings-, upphävande-, ogiltighets- och överklagandeförfarandena kan enas om att använda något annat av Europeiska gemenskapens officiella språk som handläggningsspråk."

8 I artikel 1, avdelning I, i kommissionens förordning (EG) nr 2868/95 av den 13 december 1995 om genomförande av förordning nr 40/94 (EGT L 303, s. 1) föreskrivs vissa "regler". Regel 1 avser ansökans innehåll och i regel 1.1 j återges den skyldighet som föreskrivs i artikel 115.3 i förordning nr 40/94, enligt vilken det i ansökan om registrering av ett gemenskapsvarumärke skall anges ett "andra språk".

Bakgrund till tvisten

9 Bakgrunden till tvisten beskrivs enligt följande i den överklagade domen:

"3 Sökanden är advokat och varumärkesombud i Nederländerna vid en byrå specialiserad på industriell äganderätt. Den 15 maj 1996 ingav sökanden, med stöd av förordning nr 40/94, en ansökan om registrering av ett gemenskapsordmärke till byrån.

4 Ansökan avsåg registrering av uttrycket KIK som varumärke.

5 De tjänster som registreringsansökan avsåg omfattas av klass 42 i Niceöverenskommelsen av den 15 juni 1957 om klassificering av varor och tjänster för varumärkesregistrering, med ändringar och tillägg.

6 I ansökan, vilken var avfattad på nederländska, angav sökanden nederländska som andra språk.

7 Granskaren beslutade den 20 mars 1998 att avslå ansökan på grund av att ett formkrav inte var uppfyllt, nämligen kravet att sökanden skall ange engelska, franska, italienska, spanska eller tyska som andra språk.

8 Sökanden överklagade beslutet den 4 maj 1998 och gjorde särskilt gällande att granskarens beslut att avslå registreringsansökan var rättsstridigt, därför att det fattades på grundval av rättsstridiga regler. Sökandens överklagande ingavs på nederländska och, med reservation, på engelska.

9 Den 2 juni 1998 överlämnades överklagandet till byråns överklagandenämnd.

10 Överklagandet ogillades genom beslut av den 19 mars 1999... med motiveringen att sökanden som andra språk hade angett samma språk som det språk på vilket registreringsansökan hade ingetts. Ansökan var därför behäftad med en formell brist, oberoende av den andra formella bristen som bestod i att sökanden inte hade angett ett av byråns fem språk som andra språk...."

Förfarandet vid förstainstansrätten och den överklagade domen

10 Ansökan om ogiltigförklaring inkom till förstainstansrättens kansli den 19 maj 1999.

11 Republiken Grekland intervenerade till stöd för klagandens yrkanden.

12 Konungariket Spanien och Europeiska unionens råd intervenerade till stöd för byråns yrkande, vilken var svarande i målet vid förstainstansrätten.

13 I den överklagade domen prövade förstainstansrätten först byråns invändning om rättegångshinder. Byrån hävdade att talan, som genom en invändning om rättsstridighet syftade till att förstainstansrätten skulle förklara artikel 115 i förordning nr 40/94 som rättsstridig, inte kunde tas upp till sakprövning på grund av att det saknades ett juridiskt samband mellan det omtvistade beslutet och den bestämmelse som invändningen om rättsstridighet avsåg, det vill säga artikel 115.3. Byrån hade nämligen avslagit klagandens ansökan på grund av att hon inte hade valt något andra språk, i enlighet med de krav som ställs i artikel 115.3, och inte på grund av att hon inte hade angett ett av byråns språk som andra språk.

14 I punkt 24 i den överklagade domen erinrade förstainstansrätten om att klaganden hade angett nederländska som andra språk. Förstainstansrätten ansåg att frågan huruvida regeln att det som andra språk skall anges ett annat språk än det språk på vilket registreringsansökan har ingetts är lagenlig inte skiljer sig från frågan huruvida det är lagenligt att nederländska och vissa andra av gemen-

skapens officiella språk inte kan användas som andra språk. I punkt 25 i den överklagade domen fastslog förstainstansrätten följaktligen att det var lagenligheten av regeln i artikel 115.3 i förordning nr 40/94 — enligt vilken en sökande måste godta att den inte automatiskt har rätt att använda sig av det språk på vilket ansökan har ingetts i samtliga förfaranden vid byrån — som direkt låg till grund för det överklagade beslutet och som ifrågasattes genom klagandens invändning om rättsstridighet.

15 Efter att ha prövat byråns invändning om rättegångshinder fastslog förstainstansrätten följande i punkterna 32 och 33 i den överklagade domen:

"32 Av det ovan anförda följer att sökandens invändning om rättsstridighet till stöd för talan om ogiltigförklaring eller ändring av det omtvistade beslutet kan tas upp till sakprövning i den mån den avser skyldigheten enligt artikel 115.3 i förordning nr 40/94 och artikel 1, regel 1.1 j, i förordning nr 2868/95. Invändningen om rättsstridighet avser skyldigheten i dessa bestämmelser, såsom dess omfattning och rättsverkningar klarlagts i vissa andra punkter i artikel 115 i förordning nr 40/94.

33 Sökandens invändning om rättsstridighet kan däremot inte tas upp till sakprövning i den del den avser övriga delar av artikel 115 i förordning nr 40/94. Bestämmelserna i övriga delar av artikel 115 låg nämligen inte till grund för det omtvistade beslutet, vilket enbart avsåg en registreringsansökan och skyldigheten för den sökande att ange ett andra språk, som den sökande kan godta som handläggningsspråk vid eventuella invändnings-, upphävande- eller ogiltighetsförfaranden som kan inledas mot sökanden."

16 Förstainstansrätten gjorde därefter en prövning i sak och undersökte huruvida det finns en princip i gemenskapsrätten enligt vilken det inte får förekomma någon diskriminering av Europeiska gemenskapernas officiella språk. I punkterna 58 och 59 i den överklagade domen slog förstainstansrätten fast följande:

"58 Förstainstansrätten konstaterar att förordning nr 1 enbart är en sekundärrättsakt, vars rättsliga grund är artikel 217 i fördraget. Att som sökanden hävda att förordning nr 1 innehåller en gemenskapsrättslig princip om att språken är jämlika och att det inte går att avvika från denna princip, inte ens i en förordning som rådet senare antar, [innebär att man bortser från] förordningens sekundärrättsliga karaktär. Det skall vidare påpekas att medlemsstaterna inte har fastställt språkregler i fördraget för gemenskapens institutioner och organ, utan i artikel 217 i fördraget ges rådet rätt att enhälligt fastställa och ändra språkreglerna för gemenskapens institutioner och att upprätta olika språkregler. I artikeln föreskrivs inte att dessa regler inte får ändras senare när rådet väl har antagit dem. Av detta följer att de språkregler som införts genom förordning nr 1 inte kan likställas med en gemenskapsrättslig princip.

59 Av detta följer att sökanden inte kan åberopa artikel 6 i [EG-]fördraget [nu artikel 12 EG i ändrad lydelse] jämförd med förordning nr 1 för att visa att artikel 115 i förordning nr 40/94 är rättsstridig."

17 Förstainstansrätten undersökte därefter huruvida artikel 115.3 i förordning nr 40/94 strider mot icke-diskrimineringsprincipen, varvid den slog fast följande:

"60 Den som inger en ansökan om registrering av ett gemenskapsvarumärke är enligt artikel 115.3 i förordning nr 40/94, samt artikel 1, regel 1.1 j, i förordning nr 2868/95 skyldig att 'ange ett andra språk, som skall vara ett av

byråns språk, och som den sökande kan godkänna som handläggningsspråk vid eventuella invändnings-, upphävande- eller ogiltighetsförfaranden'. I motsats till vad sökanden och den grekiska regeringen har gjort gällande strider denna skyldighet inte mot icke-diskrimineringsprincipen.

61 Det framgår nämligen av själva lydelsen i artikel 115.3 i förordning nr 40/94 att sökanden, genom att ange ett andra språk, endast godkänner detta språk som handläggningsspråk vid eventuella invändnings-, upphävande- eller ogiltighetsförfaranden. Av detta följer att så länge sökanden är ensam part i förfaranden vid byrån, är handläggningsspråket det språk på vilket registreringsansökan har ingetts, vilket för övrigt bekräftas av artikel 115.4 första meningen i förordning nr 40/94. I dessa förfaranden kan följaktligen förordning nr 40/94 inte på något sätt medföra särbehandling på grund av språk, eftersom förordningen just säkerställer att handläggningsspråket skall vara det språk på vilket ansökan har ingetts, och att de handlingar i ärendet som innehåller beslut följaktligen skall upprättas på detta språk.

62 I artikel 115.3 i förordning nr 40/94 åläggs sökanden att ange ett andra språk som skall användas som handläggningsspråk vid eventuella invändnings-, upphävande- eller ogiltighetsförfaranden. Förstainstansrätten konstaterar att denna regel har antagits i det berättigade syftet att lösa språkproblemet i de fall där parterna i ett invändnings-, upphävande- eller ogiltighetsförfarande inte föredrar samma språk och inte på egen hand kan enas om handläggningsspråk. I det avseendet påpekar förstainstansrätten att enligt artikel 115.7 i förordning nr 40/94 kan parterna i invändnings-, upphävande- eller ogiltighetsförfaranden gemensamt ange vilket som helst av Europeiska gemenskapens officiella språk som handläggningsspråk. Denna möjlighet är kanske särskilt passande för parter som föredrar samma språk.

63 Förstainstansrätten finner att rådet gjorde ett lämpligt och proportionerligt val när det strävade efter att ange handläggningsspråket i de fall när parter som inte föredrar samma språk inte kan enas, även om rådet därigenom behandlade gemenskapens officiella språk olika. Artikel 115.3 i förordning nr 40/94 ger den som inger en ansökan om registrering av ett varumärke möjlighet att, bland de vanligast förekommande språken i Europeiska gemenskapen, välja handläggningsspråk vid invändnings-, upphävande- eller ogiltighetsförfaranden när den andra parten i förfarandet inte vill använda det språk som sökanden valt som första språk. Genom att begränsa denna valmöjlighet till de språk som är vanligast förekommande i Europeiska gemenskapen och genom att därigenom undvika att handläggningsspråket skiljer sig alltför mycket från den andra partens språkkunskaper, har rådet hållit sig inom gränserna för vad som är nödvändigt för att uppnå det eftersträvade målet (domstolens dom av den 15 maj 1986 i mål 222/84, Johnston, REG 1986, s. 1651, punkt 38, svensk specialutgåva, volym 8, s. 597, och av den 11 januari 2000 i mål C-285/98, Kreil, REG 2000, s. I-69, punkt 23).

64 Slutligen kan inte sökanden och den grekiska regeringen åberopa det stycke som infördes i artikel 8d i [EG-]fördraget (nu artikel 21 EG i ändrad lydelse) genom Amsterdamfördraget, i vilket följande anges: 'Varje unionsmedborgare kan skriftligen vända sig till varje institution eller organ som avses i denna artikel eller i artikel 7 [EG] på något av de språk som anges i artikel 314 [EG] och få svar på samma språk.' Artikel 21 EG avser parlamentet och ombudsmannen, och i artikel 7 EG omnämns parlamentet, rådet, kommissionen, domstolen, revisionsrätten och Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén. Även om stycket i detta fall [skulle vara] tillämpligt av tidsmässiga skäl (*ratione temporis*), ingår byrån inte i de institutioner och organ som avses i artikel 7 EG och artikel 21 EG."

18 Förstainstansrätten ogillade följaktligen talan.

Förfarandet vid domstolen och parternas yrkanden

19 Christina Kiks ombud underrättade, genom skrivelse av den 25 januari 2002, domstolen om att klienten hade avlidit och att ombudet skulle överta talan på arvingarnas och legatariernas vägnar. Ombudet uppgav att enligt nederländsk civilrätt utgör en ansökan om registrering av ett gemenskapsordmärke förmögenhetsrättslig egendom som ingår i Christina Kiks dödsbo, och att testamentsexekutorn, vilken är behörig att företräda arvingarna och legatarierna, hade gett ombudet fullmakt att överta talan i målet. Uttrycket klaganden kommer fortsättningsvis i denna dom att avse dessa arvingar och legatarier.

20 Kommissionen begärde genom ansökan som inkom till domstolens kansli den 18 december 2001 att få intervenera i målet om överklagande till stöd för byråns yrkanden. Domstolens ordförande biföll denna ansökan genom beslut av den 18 mars 2002.

21 Klaganden har yrkat att den överklagade domen skall upphävas, att de yrkanden om ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet som klaganden framförde i första instans skall bifallas och att byrån skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna i första instans och i målet om överklagande.

22 Även Republiken Grekland har yrkat att den överklagade domen skall upphävas och att klagandens samtliga yrkanden skall bifallas.

23 Byrån, Konungariket Spanien och kommissionen har yrkat att överklagandet skall ogillas och att den överklagade domen skall fastställas.

24 Rådet har i första hand yrkat att överklagandet skall avvisas och i andra hand att överklagandet skall ogillas, och att klaganden i båda fallen skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

Överklagandet

25 Till stöd för överklagandet har klaganden anfört två grunder. Den första grunden avser att förstainstansrätten gjorde en felaktig tolkning av artikel 115 i förordning nr 40/94. Den andra grunden avser att förstainstansrätten åsidosatte gemenskapsrätten, särskilt artikel 6 i fördraget, på grund av att den inte slog fast att artikel 115 i förordning nr 40/94 är rättsstridig.

Den första grunden: Huruvida förstainstansrätten gjorde en felaktig tolkning av artikel 115 i förordning nr 40/94

Parternas argument

26 Klaganden har gjort gällande att förstainstansrätten åsidosatte gemenskapsrätten genom att göra en felaktig tolkning av artikel 115 i förordning nr 40/94, vilken reglerar byråns språkregler. Förstainstansrättens tolkning beaktar inte den andra meningen i artikel 115.4, vilken har följande lydelse: "Om ansökan inte har ingivits på ett av byråns språk kan byrån sända skriftliga meddelanden till den sökande på det andra språk som denne har angivit i ansökan." Eftersom en sådan felaktig tolkning låg till grund för den överklagade domen, anser klaganden att domen skall upphävas.

27 Klaganden har gjort gällande att byrån alltid utnyttjar möjligheten att använda det andra språk som angetts i ansökan, om ansökan inte har avfattats på ett av byråns språk, och det gäller hela handläggningen, även vid byråns prövning på eget initiativ av absoluta och relativa hinder för registrering av ett gemenskapsvarumärke. Byråns företrädare vitsordade detta under förhandlingen vid förstainstansrätten. Det enda som sökanden erhåller på det språk på vilket ansökan har ingetts är enligt klaganden ett bevis på att varumärket förts in i registret över gemenskapsvarumärken, när registreringsförfarandet har avslutats.

28 Enligt klaganden är det, mot bakgrund av en korrekt tolkning av artikel 115 i förordning nr 40/94, uppenbart att förstainstansrättens slutsats i punkt 61 i den överklagade domen är felaktig. Enligt förstainstansrätten kan nämligen förordningen inte på något sätt medföra särbehandling på grund av språk, eftersom handläggningsspråket i de förfaranden där sökanden är ensam part vid byrån är det språk på vilket ansökan om registrering av ett gemenskapsvarumärke har ingetts.

29 Byrån, Konungariket Spanien och rådet har bestritt att överklagandet kan prövas på den första grunden till den del den avser artikel 115.4 andra meningen i förordning nr 40/94. I punkt 32 i den överklagade domen slog nämligen förstainstansrätten fast att invändningen om rättsstridighet endast kunde tas upp till sakprövning i den mån den avsåg artikel 115.3 eller vissa andra punkter i denna artikel som klarlägger den skyldighet som föreskrivs i artikel 115.3. Enligt byrån och Konungariket Spanien har klaganden inte ifrågasatt punkt 32 i den överklagade domen. Enligt rådet kan artikel 115.4 andra meningen i förordning nr 40/94 inte anses utgöra en bestämmelse som klarlägger omfattningen eller rättsverkningarna av skyldigheten att i det formulär som används vid ansökan om registrering av ett gemenskapsvarumärke ange ett annat språk än det som använts i ansökan.

30 Byrån, rådet och kommissionen har i sak gjort gällande att det framgår av punkt 61 i den överklagade domen att förstainstansrätten gjorde en juridisk analys av hela artikel 115.4 i förordning nr 40/94, inbegripet den andra meningen i denna punkt.

31 Byrån anser att klaganden har överskattat omfattningen och de praktiska konsekvenserna av tillämpningen av artikel 115.4 andra meningen i förordning nr 40/94 för dem som ansöker om registrering av gemenskapsvarumärken. Till skillnad från vad klaganden har hävdat medför inte möjligheten för byrån att sända skriftliga meddelanden till sökanden på det andra språk som denne har valt att det andra språket används under hela det fortsatta förfarandet eller att det enda som sökanden erhåller på det språk på vilket ansökan har ingetts är ett bevis på att varumärket förts in i registret över gemenskapsvarumärken.

32 Enligt byrån tar sådana påståenden inte hänsyn till det faktum att mer än 98 procent av de fysiska eller juridiska personer som ansöker om registrering av ett gemenskapsvarumärke gör det genom att som ombud anlita en fackman som de fritt kan välja bland de fackmän som är etablerade inom gemenskapen. Byrån har även påpekat att en person som ger in en registreringsansökan på ett annat språk än byråns språk fortfarande har rätt att använda det språk på vilket ansökan har ingetts i skriftliga och muntliga meddelanden som personen skickar till byrån så länge denne är ensam part i förfarandet.

33 Byrån har påpekat att möjligheten för byrån att sända skriftliga meddelanden på det andra språk som den som ansöker om registrering av ett gemenskapsvarumärke har valt endast är en valmöjlighet. Om sökanden vill att alla skriftliga meddelanden skall sändas till denne på det språk på vilket ansökan har ingetts är byrån, så länge sökanden är ensam part i förfarandet, tvungen att tillgodose denna begäran såvida det inte föreligger allvarliga och tvingande skäl mot detta.

34 Byrån har i det avseendet gjort gällande att den inte tolkar artikel 115.4 i förordning nr 40/94 på samma sätt som förstainstansrätten. Det framgår nämligen av punkt 61 tredje meningen i den överklagade domen att det språk på vilket ansökan har ingetts skall användas som handläggningsspråk och att de handlingar i ärendet som innehåller beslut följaktligen skall upprättas på detta språk. Byrån anser däremot att uttrycket skriftliga meddelanden i artikel 115.4 andra meningen i förordning nr 40/94 avser alla typer av skriftliga handlingar som byrån upprättar, även handlingar som innehåller beslut.

35 Byrån har framhållit svårigheten med att definiera vad som avses med "handlingar i ärendet som innehåller beslut", och den har som exempel nämnt den skrivelse varigenom byrån anmodar den som ansöker om registrering av ett gemenskapsvarumärke att åtgärda vissa brister, i enlighet med regel 9.3 i förordning nr 2868/95. En sådan skrivelse kan inte överklagas, men om sökanden inte åtgärdar de påpekade bristerna fattar byrån ett beslut om att avslå ansökan, vilket kan överklagas. Förstainstansrättens tolkning av artikel 115 skulle kunna leda till förvirring hos sökandena, eftersom de skulle erhålla handlingar som ömsom är avfattade på det språk på vilket ansökan har ingetts, ömsom på det andra språket.

36 Byrån har även påpekat att den agerar på detta sätt med underförstått samtycke från den som ansöker om registrering av ett gemenskapsvarumärke och att detta är första gången som språkreglerna har ifrågasatts, trots det stora antal ansökningar som har ingetts. Byrån har uppgett att den i framtiden, om nödvändigt, skulle kunna begära uttryckligt samtycke från sökande för att använda det andra språket i skriftliga meddelanden, i den mening som byrån tolkar detta uttryck.

37 Rådet anser att byråns tolkning av artikel 115.4 andra meningen i förordning nr 40/94, vilken tagit sig uttryck i en viss tillämpning av denna bestämmelse, inte under några omständigheter kan påverka artikelns lagenlighet.

Domstolens bedömning

38 Inledningsvis påpekar domstolen att klaganden genom sin första grund för överklagandet — till skillnad från vad byråns, rådets och Konungariket Spaniens invändning om rättegångshinder förutsätter — ifrågasätter förstainstansrättens tolkning av artikel 115 i förordning nr 40/94 i punkt 61 i den överklagade domen, på grund av att förstainstansrätten inte beaktade den andra meningen i artikel 115.4. Klaganden ifrågasätter däremot inte lagenligheten av denna bestämmelse som sådan.

39 Under alla omständigheter framgår det av punkterna 32 och 33 i den överklagade domen att förstainstansrätten ansåg att invändningen om rättsstridighet kunde tas upp till sakprövning inte enbart i den mån den avsåg skyldigheten enligt artikel 115.3 i förordning nr 40/94 att ange ett andra språk, utan även i den mån den avsåg att denna skyldighet klarlagts, vad gäller dess omfattning och rättsverkningar, i vissa andra punkter i denna artikel.

40 Förstainstansrätten har således inte uteslutit att lagenligheten av artikel 115.4 andra meningen i förordning nr 40/94 kunde ifrågasättas. Denna bestämmelse tillhör nämligen de bestämmelser som reglerar innebörden och rättsverkningarna av valet av det andra språket, eftersom det i denna bestämmelse föreskrivs att "[o]m ansökan inte har ingivits på ett av byråns språk kan byrån sända skriftliga meddelanden till den sökande på det andra språk som denne har angivit i ansökan".

41 Härav följer att överklagandet kan prövas på den första grunden.

42 Vad gäller prövningen i sak av denna grund konstaterar domstolen att den i huvudsak avser det sätt på vilket byrån tolkar och tillämpar artikel 115.4 andra meningen i förordning nr 40/94, en omständighet som klaganden anser att förstainstansrätten inte beaktade i sitt resonemang i punkt 61 i den överklagade domen.

43 Klaganden har i det avseendet gjort gällande att byrån handlägger ärenden rörande en ansökan om registrering av ett gemenskapsvarumärke nästan helt och hållet på det andra språk som sökanden har angett. Byrån har inte bestritt detta påstående utan tvärtom gjort gällande att den inte delar förstainstansrättens tolkning av artikel 115.4 i förordning nr 40/94. Byrån anser nämligen att inte alla handlingar i ärendet som innehåller beslut nödvändigtvis måste upprättas på handläggningsspråket utan att vissa sådana handlingar hör till kategorin "skriftliga handlingar" som omnämns i denna bestämmelse.

44 Domstolen skall först fastställa hur artikel 115.4 i förordning nr 40/94 skall tolkas.

45 Enligt artikel 115.4 skall handläggningsspråket vid byrån vara det språk på vilket ansökan om registrering av ett gemenskapsvarumärke har ingetts. Det andra språk som den sökande har valt kan dock användas när byrån sänder skriftliga meddelanden till denne. Av bestämmelsen följer att möjligheten att använda det andra språket i skriftliga meddelanden utgör ett undantag från principen att

handläggningsspråket skall användas och att uttrycket skriftliga meddelanden följaktligen skall tolkas restriktivt.

46 Eftersom ärendet omfattar samtliga handlingar som skall upprättas under handläggningen av en ansökan skall uttrycket "handlingar i ärendet" anses omfatta alla handlingar som krävs eller föreskrivs i gemenskapslagstiftningen för handläggning av en ansökan om registrering av ett gemenskapsvarumärke, och de handlingar som erfordras under handläggningen, vare sig det rör sig om underrättelser, begäran om rättelse, begäran om upplysningar eller andra handlingar. I motsats till vad byrån har hävdat skall således alla dessa handlingar upprättas av byrån på det språk på vilket ansökan har ingetts.

47 Till skillnad från handlingarna i ärendet utgör de skriftliga meddelanden som avses i artikel 115.4 andra meningen i förordning nr 40/94 alla meddelanden som med hänsyn till sitt innehåll inte kan jämställas med en handling i ärendet, exempelvis de handlingar som utgör följebrev till de handlingar i ärendet som byrån översänder eller de handlingar varigenom byrån översänder information till sökandena.

48 Med hänsyn till hur artikel 115.4 i förordning nr 40/94 skall tolkas anser domstolen att det var korrekt av förstainstansrätten att, i punkt 61 i den överklagade domen, dra slutsatsen att "förordning nr 40/94 inte på något sätt [kan] medföra särbehandling på grund av språk, eftersom förordningen just säkerställer att handläggningsspråket skall vara det språk på vilket ansökan har ingetts...".

49 Härav följer att överklagandet inte kan bifallas på den grunden att förstainstansrätten gjorde sig skyldig till en felaktig rättstillämpning vid tolkningen av denna bestämmelse.

Den andra grunden: Huruvida förstainstansrätten åsidosatte gemenskapsrätten, särskilt artikel 6 i fördraget

Parternas argument

50 Klaganden anser att förstainstansrätten åsidosatte gemenskapsrätten, särskilt artikel 6 i fördraget, genom att ogilla klagandens talan till den del den grundades på invändningen att samtliga språkregler som föreskrivs i artikel 115.2—115.6 i förordning nr 40/94 är rättsstridiga.

51 Klaganden har först och främst gjort gällande att dessa regler strider mot den grundläggande principen om att språken är jämlika. Enligt klaganden förekommer denna princip på ett flertal ställen i gemenskapsrätten. Ett exempel på detta är artikel 248 i EG-fördraget (nu artikel 314 EG i ändrad lydelse), enligt vilken fördragets alla språkversioner är giltiga. Samma sak gäller förordning nr 1, vilken fastställer gemenskapens officiella språk och i vilken det föreskrivs att varje medborgare i en medlemsstat skriftligen kan vända sig till en institution på något av de officiella språken och erhålla ett svar på samma språk och att *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* skall ges ut på de elva officiella språken. I tredje stycket i artikel 8d i fördraget, vilket infördes genom Amsterdamfördraget, bekräftas rätten för varje unionsmedborgare att skriftligen vända sig till varje institution eller varje organ som avses i denna artikel eller i artikel 4 i EG-fördraget (nu artikel 7 EG) på något av de språk som anges i artikel 248 i fördraget och få svar på samma språk. Klaganden har även hänvisat till domstolens fasta rättspraxis rörande likhetsprincipen, vilken kommer till uttryck i förbudet mot diskriminering på grund av nationalitet som anges i artikel 6 i fördraget. Enligt denna rättspraxis skall särskild vikt fästas vid skyddet av personers rättigheter och möjligheter på språkområdet.

52 Klaganden har vidare anfört att de språkregler som införts genom artikel 115 i förordning nr 40/94 strider mot artikel 6 i fördraget. Dessa regler utgör en diskriminering på grund av språk, och följaktligen en indirekt diskriminering på grund av nationalitet, vilket är oförenligt med förbudet mot diskriminering som föreskrivs i sistnämnda bestämmelse.

53 Enligt klaganden medför nämligen dessa språkregler att medborgarna i de medlemsstater vars språk inte utgör ett av byråns arbetsspråk hamnar i en betydligt sämre ställning jämfört med medborgarna i de medlemsstater vars språk ingår bland arbetsspråken. Detta gäller framför allt handläggningen av ansökningar om registrering av gemenskapsvarumärken, eftersom byrån i praktiken alltid handlägger sådana ansökningar på det andra språket när ansökningarna inte har ingetts på ett av byråns språk. Det gäller dock även i invändnings-, upphävande- och ogiltighetsförfaranden, eftersom sådana förfaranden alltid sker på byråns språk, såvida inte parterna enats om något annat i enlighet med artikel 115.7 i förordning nr 40/94.

54 Detta medför att konkurrensen på den inre marknaden snedvrids, eftersom den som ansöker om registrering av ett gemenskapsvarumärke föredrar att anlita ett varumärkesombud vars modersmål utgör ett av byråns arbetsspråk. De varumärkesombud vars modersmål inte utgör ett av dessa språk hamnar därigenom i en ofördelaktig konkurrensställning.

55 Klaganden anser slutligen att den omständigheten att principen om likabehandling är grundläggande inom gemenskapsrätten medför att det inte kan vara motiverat att åsidosätta denna princip av enbart praktiska skäl. Även om detta skulle kunna vara motiverat, är den lösning som gemenskapslagstiftaren har valt i detta fall inte lämplig eller proportionerlig.

56 Klaganden har i det avseendet gjort gällande att institutionerna inte kan åberopa ett rent ekonomiskt skäl, som kostnaden för ytterligare översättare, för att motivera en inskränkning av gemenskapsrättens grundläggande principer. Rådet har under alla omständigheter inte visat att icke-diskriminerande språkregler skulle påverka gemenskapens ekonomiska ställning på ett oproportionerligt sätt. Klaganden har för övrigt påpekat att unionens institutioner och övriga organ sedan flera år tillbaka förmår kommunicera med medborgarna på samtliga officiella språk, oavsett om det rör sig om koncentrationer eller anmälan om stödåtgärder. Som exempel har klaganden nämnt Gemenskapens växtsortsmyndighet, vilken inrättades genom rådets förordning (EG) nr 2100/94 av den 27 juli 1994 om gemenskapens växtförädlarrätt (EGT L 227, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 60, s. 196), och som utan några problem bedriver sin verksamhet på samtliga officiella språk.

57 Även om ett undantag från principen om likabehandling skulle kunna motiveras av praktiska och ekonomiska hänsyn, kan språkreglerna i förordning nr 40/94 inte anses förenliga med proportionalitetsprincipen. Det skulle nämligen ha varit mindre diskriminerande och ha snedvridit konkurrensen i mindre utsträckning om ett enda andra språk hade valts, exempelvis engelska.

58 För övrigt har klaganden påpekat att det faktum att rådet antog förordning nr 40/94 enhälligt inte är en omständighet som kan beaktas, eftersom även gemenskapslagstiftaren är skyldig att iaktta legalitetsprincipen.

59 För det fall domstolen skulle anse att de språkregler för byrån som införts genom artikel 115 i förordning nr 40/94 inte är rättsstridiga i sin helhet har klaganden yrkat att domstolen i andra hand åtminstone skall slå fast att förstainstansrätten åsidosatte gemenskapsrätten genom att inte slå fast att 115.4 andra meningen är rättsstridig. Klaganden har hävdat att denna mening är oförenlig med diskrimineringsförbudet och dessutom oförenlig med den princip som ligger till grund för artikel 115.1 och 115.4 första meningen, nämligen att det språk på

vilket ansökan om gemenskapsvarumärke har ingetts skall vara handläggningsspråket. Den andra meningen i artikel 115.4 medför att denna princip blir innehållslös, vilket framgår av byråns fasta praxis. De olika bestämmelserna i artikel 115 är således oförenliga inbördes.

60 Republiken Grekland, vilken intervenerade i första instans till stöd för klagandens yrkanden, har uppgett att den delar de flesta ståndpunkter som klaganden har framfört i sitt överklagande, särskilt vad gäller likhetsprincipen och icke-diskrimineringsprincipen. Den har understrukit att flerspråkighet är en nödvändig faktor för att legalitetsprincipen verkligen skall iakttas i gemenskapens rättsordning, eftersom många bestämmelser i primärrätten och sekundärrätten är direkt tillämpliga i medlemsstaternas interna rättsordningar.

61 Det var således felaktigt av förstainstansrätten att anse att förordning nr 1 utgör "ett utpräglat och isolerat uttryck för gällande rätt". Förstainstansrätten tycks helt ha ignorerat förekomsten av de grundläggande principer i primärrätten som genomsyrar samtliga gemenskapsbestämmelser.

62 Republiken Grekland har erinrat om vikten av att en medborgare kan ta del av bestämmelser som rör denne på sitt modersmål, i enlighet med sentensen "var och en förväntas känna till lagen". Den har även understrukit vikten av att medborgarnas språk respekteras i en gemenskap där besluten skall fattas "så nära medborgarna som möjligt" och där principen om insyn gäller för gemenskapsinstitutionernas verksamhet.

63 Republiken Grekland anser att det finns en motsägelse mellan, å ena sidan, den införda begränsningen av antalet språk och, å andra sidan, de mål som

gemenskapen eftersträvar enligt artikel 126 i EG-fördraget (nu artikel 149 EG), i vilken det föreskrivs att gemenskapen skall respektera medlemsstaternas språkliga mångfald. Den har erinrat om att domstolen, i sin rättspraxis rörande tolkningen av gemenskapsrätten, alltid har bekräftat att språken är jämlika.

64 Republiken Grekland har även gjort gällande att artiklarna 4 och 8d i fördraget borde kunna tillämpas analogt på byrån, eftersom den utgör ett gemenskapsorgan.

65 De andra parterna delar inte klagandens uppfattning, utan har av olika skäl gjort gällande att överklagandet, helt eller delvis, inte kan prövas på den andra grunden. Det första argumentet avser att klaganden saknar berättigat intresse av att yrka att domstolen skall fastställa att artikel 115.4 andra meningen i förordning nr 40/94 är rättsstridig. Byrån har påpekat att bestämmelsens eventuella rättsstridighet inte medför att det omtvistade beslutet är rättsstridigt, eftersom beslutet inte är grundat på denna bestämmelse. Konungariket Spanien och byrån har även hävdat att klaganden inte har visat att tillämpningen av denna bestämmelse har medfört någon skada för klaganden i förevarande fall. Byrån har i det avseendet uppgett att klaganden meddelade att hon ville erhålla meddelanden på det språk på vilket ansökan om registrering av gemenskapsvarumärket hade ingetts, och eftersom det inte fanns några allvarliga eller tvingande skäl för byrån att inte tillmötesgå denna önskan, använde den nederländska, det vill säga det språk på vilket ansökan hade ingetts, vid upprättandet av samtliga handlingar i ärendet, även de handlingar som innehöll beslut.

66 Byrån och kommissionen anser att överklagandet inte heller kan prövas på den huvudsakliga delgrunden, eftersom den enbart utgör en upprepning av de argument som framfördes i första instans. Rådet anser däremot att överklagandet inte kan prövas på denna delgrund på grund av att klaganden inte har angett i vilka avsnitt i den överklagade domen som förstainstansrätten åsidosatte de rättsregler som den var skyldig att iaktta.

67 Rådet har hävdat att den i andra hand åberopade delgrunden sammanfaller med den första grunden. Kommissionen anser att överklagandet inte kan prövas på denna delgrund, eftersom klaganden inte har ifrågasatt punkt 33 i den överklagade domen, i vilken förstainstansrätten slog fast att invändningen om rättsstridighet inte kunde tas upp till sakprövning till den del den avsåg andra bestämmelser i artikel 115 i förordning nr 40/94 än punkt 3 i denna.

68 I sak har byrån hävdat att klaganden inte har visat varför förstainstansrätten gjorde sig skyldig till en felaktig rättstillämpning när den ansåg att byråns språkregler var ett nödvändigt, lämpligt och proportionerligt sätt att uppnå ett berättigat mål. Den har påpekat att de argument som framförts till stöd för överklagandet visar på en reträtt jämfört med de argument som åberopades i första instans, eftersom klaganden nu har gjort gällande att lagstiftaren hade kunnat föreskriva endast ett officiellt språk för samtliga förfaranden vid byrån.

69 Rådet har hänvisat till förstainstansrättens resonemang i punkterna 57—64 i den överklagade domen. Beträffande språkreglerna vid Gemenskapens växtsortsmyndighet har rådet påpekat att det vid utarbetandet av dessa regler beaktades att förfaranden mellan parter är mycket ovanliga i fråga om rätten till skydd enligt gemenskapens växtförädlarrätt.

70 Beträffande likhetsprincipen, vilken innebär ett förbud mot att identiska situationer behandlas olika om det inte föreligger sakliga skäl, anser Konungariket Spanien att det obestridligen föreligger skillnader vad gäller antalet gemenskapsmedborgare och medborgare från tredje land som talar varje språk.

71 Konungariket Spanien har medgett att vissa språk särbehandlas genom byråns språkregler, men anser att denna särbehandling inte är sådan som klaganden har

gjort gällande. Byrån kan vända sig till sökanden på det andra språk som har angetts i ansökan om registrering av ett gemenskapsvarumärke, men det är nästan helt säkert att ett varumärkesombud behärskar ett av byråns språk. Det förblir således ovanligt att byråns meddelanden måste översättas. Det är endast i ärenden som involverar en andra part som översättningar krävs, men i sådana fall krävs även översättningar för den andra parten.

72 Särbehandlingen är således nyanserad och klaganden har inte anfört några argument som kan sätta i fråga förstainstansrättens slutsatser om det sakliga skäl som motiverar denna särbehandling. Konungariket Spanien har påpekat att rådet agerade inom ramen för sina befogenheter och att det kriterium som valdes, nämligen de fem mest talade språken inom och utanför gemenskapen, var rimligt.

73 Konungariket Spanien har påpekat att klaganden inte har angett vilken ordning som den anser skulle vara lämplig och proportionerlig och möjliggöra att byråns verksamhet fungerar. Klaganden motsäger dessutom sig själv om man jämför med de argument som anfördes i första instans, eftersom klaganden nu föredrar att ett enda språk hade valts, nämligen engelska. Detta påstående kullkastar klagandens samtliga påståenden om åsidosättande av principen om att språken är jämlika.

74 Även kommissionen anser att överklagandet inte kan bifallas på denna grund. Som förstainstansrätten konstaterade i punkt 58 i den överklagade domen kan förordning nr 1 inte jämställas med en gemenskapsrättslig princip. Beträffande påståendet att icke-diskrimineringsprincipen har åsidosatts har kommissionen påpekat att förstainstansrätten, i punkterna 60—63 i den överklagade domen, på ett övertygande sätt slog fast att rådet hade gjort ett lämpligt och proportionerligt val.

Domstolens bedömning

75 Domstolen skall först pröva de argument som anförts till stöd för att överklagandet inte kan prövas på den andra grunden.

76 Beträffande påståendet att klaganden saknar berättigat intresse av att yrka att domstolen skall fastställa att artikel 115.4 andra meningen i förordning nr 40/94 är rättsstridig, på grund av att det saknas ett juridiskt samband mellan denna bestämmelse och det omtvistade beslutet, påpekar domstolen att byrån gjorde en sådan invändning om rättegångshinder redan vid förstainstansrätten, i den mån talan avsåg att det skulle fastställas att artikel 115 i förordning nr 40/94 är rättsstridig. Invändningen sammanfattades för övrigt av förstainstansrätten i punkterna 15—17 i den överklagade domen. Förstainstansrätten underkände detta argument i punkterna 24 och 25 i den överklagade domen och bestämde i punkterna 32 och 33 i domen i vilka delar invändningen om rättsstridighet kunde tas upp till sakprövning. Såsom har påpekats i punkterna 39 och 40 i denna dom tillhör artikel 115.4 andra meningen i förordning nr 40/94 de bestämmelser som reglerar innebörden och rättsverkningarna av valet av det andra språket, och förstainstansrätten fann, i punkt 32 andra meningen i den överklagade domen, att invändningen om rättsstridighet kunde tas upp till sakprövning i den mån den avsåg dessa bestämmelser. Byrån har inte ifrågasatt dessa delar och den har inte heller visat av vilket skäl förstainstansrättens resonemang, om att det föreligger ett direkt juridiskt samband mellan det omtvistade beslutet och den skyldighet som klaganden anser är rättsstridig, skulle strida mot gemenskapsrätten. Domstolen underkänner därför argumentet att klaganden saknar berättigat intresse av att yrka att domstolen skall fastställa att denna bestämmelse i förordning nr 40/94 är rättsstridig.

77 Domstolen underkänner även argumentet att det saknas bevis för att klaganden har lidit skada till följd av det sätt på vilket byrån har tillämpat artikel 115.4

andra meningen i förordning nr 40/94 i förevarande fall. Detta argument syftar nämligen inte till att visa att överklagandet, eller någon av de grunder som åberopats till stöd för överklagandet, inte kan tas upp till sakprövning, utan till att visa att den talan som klaganden väckte vid förstainstansrätten inte kunde tas upp till sakprövning. Detta argument framfördes dock inte vid förstainstansrätten, utan har åberopats för första gången vid domstolen. Argumentet kan följaktligen inte prövas, eftersom det åberopades för första gången först efter det att förstainstansrättens dom hade överklagats och inte syftar till att visa att förstainstansrätten gjorde sig skyldig till en felaktig rättstillämpning vid bedömningen av denna invändning om rättegångshinder avseende talan vid förstainstansrätten.

78 I motsats till vad byrån och kommissionen har gjort gällande innehåller överklagandet inte enbart en upprepning av de argument som klaganden framförde i första instans. Klaganden har nämligen inte yrkat att den ursprungliga talan om ogiltigförklaring skall prövas på nytt, utan den har uttryckligen kritiserat den överklagade domen. När det gäller de delar av den överklagade domen som överklagandet avser framgår det — till skillnad från vad rådet har hävdat — klart av ansökan att överklagandet avser punkterna 61—64 i domen, vilka för övrigt återges i ansökan. Rådet saknar följaktligen fog att hävda att överklagandet är alltför oklart för att domstolen skall kunna pröva det.

79 Domstolen finner vidare att den andra grundens andra del, genom vilken klaganden ifrågasätter lagenligheten av artikel 115.4 andra meningen i förordning nr 40/94, i motsats till vad rådet har gjort gällande inte sammanfaller med den första grunden, genom vilken klaganden endast ifrågasätter förstainstansrättens tolkning av denna bestämmelse.

80 Vad slutligen beträffar argumentet att den andra delgrunden inte kan tas upp till sakprövning på grund av att klaganden inte har ifrågasatt punkt 33 i den överklagade domen, är det tillräckligt att domstolen hänvisar till punkterna 39

och 40 ovan och konstaterar att denna delgrund kan tas upp till sakprövning, eftersom klaganden ifrågasätter rättsverkningarna av skyldigheten enligt artikel 115.3 i förordning nr 40/94 att ange ett andra språk när en ansökan om registrering av ett gemenskapsvarumärke ges in.

81 Vad gäller prövningen i sak av grunden påpekar domstolen först att den andra grunden — med hänsyn till vad som angetts i denna dom rörande den första grunden — endast avser bedömningen av lagenligheten av byråns språkregler, till den del det uppställs en skyldighet att välja ett andra språk som handläggningsspråk vid eventuella invändnings-, upphävande- eller ogiltighetsförfaranden och för upprättande av "skriftliga meddelanden" i den mening som avses i artikel 115.4 andra meningen i förordning nr 40/94. Domstolen skall pröva huruvida dessa regler strider mot en princip om att språken är jämlika, såsom klaganden har beskrivit denna princip.

82 Som klaganden har påpekat innehåller fördraget flera hänvisningar till språkanvändningen inom Europeiska unionen. Dessa hänvisningar kan dock inte anses ge uttryck för en allmän gemenskapsrättslig princip som ger varje medborgare rätt att kräva att varje handling som kan påverka hans eller hennes intressen under alla förhållanden skall avfattas på hans eller hennes språk.

83 I fråga om kontakterna mellan medborgarna och gemenskapens institutioner och organ innehåller artikel 8d i fördraget, i dess lydelse enligt Amsterdamfördraget, en skyldighet för institutionerna och vissa organ att skriftväxla med unionsmedborgarna på ett av de språk som anges i artikel 248 i fördraget. Denna bestämmelse var ännu inte i kraft när det omtvistade beslutet antogs, och den är under alla omständigheter inte allmänt tillämplig på unionens samtliga organ.

Bestämmelsen är bland annat inte tillämplig på byrån, vilket förstainstansrätten helt riktigt påpekade i punkt 64 i den överklagade domen.

84 Enligt artikel 217 i fördraget har rådet befogenhet att enhälligt fastställa reglerna i fråga om språk för gemenskapens institutioner. Det var med tillämpning av denna bestämmelse som rådet antog förordning nr 1, och i artikel 1 i nämnda förordning fastställs de officiella språken och arbetsspråken för gemenskapens institutioner. Domstolen konstaterar att dessa officiella språk inte helt överensstämmer med de språk som avses i artiklarna 8d och 248 i fördraget.

85 I artikel 4 i förordning nr 1 uppställs för övrigt ett krav på att förordningar och andra texter med allmän giltighet skall avfattas på unionens officiella språk. Det följer av sistnämnda bestämmelse och av artikel 191 i EG-fördraget (nu artikel 254 EG) — enligt vilken förordningar, direktiv och beslut som antas enligt förfarandet i artikel 189b i EG-fördraget (nu artikel 251 EG i ändrad lydelse) skall offentliggöras i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* — jämförd med artikel 5 i förordning nr 1, i vilken det föreskrivs att *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* skall ges ut på de officiella språken, att ett individuellt beslut inte nödvändigtvis måste avfattas på samtliga officiella språk, även om det skulle kunna påverka rättigheterna för en annan unionsmedborgare än den som beslutet är riktat till, exempelvis en konkurrerande ekonomisk aktör.

86 Att en institution vänder sig till en medborgare på hans eller hennes språk löser följaktligen inte alla de språkproblem som medborgarna kan stöta på i samband med verksamheten vid unionens institutioner eller organ. Det är för övrigt ett sådant problem som är för handen i förevarande mål, eftersom byråns språkregler — med undantag av sådana skriftliga meddelanden som avses i artikel 115.4 andra meningen i förordning nr 40/94 och som kommer att behandlas i punkt 98 i denna dom — inte kan ifrågasättas vad gäller det sätt på

vilket byrån direkt bemöter en sökande, eftersom förfarandet skall ske på det språk som valts i ansökan om registrering av ett gemenskapsvarumärke. Språkreglerna kritiseras däremot vad gäller det sätt på vilket de reglerar kontakterna mellan flera personer som eventuellt talar olika språk i samband med invändnings-, upphävande- och ogiltighetsförfaranden.

87 Inte heller artikel 248 andra stycket i fördraget, i dess lydelse enligt Amsterdamfördraget, eller domstolens rättspraxis rörande tolkningen av gemenskapsrätten kan åberopas till stöd för påståendet att det finns en princip om att språken är jämlika. Alla giltiga språkversioner av en text skall visserligen beaktas i lika stor utsträckning vid tolkningen av denna text, men detta gäller bara i den mån sådana språkversioner finns och är giltiga. Även om ett individuellt beslut offentliggörs i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* och följaktligen översätts till alla språk i syfte att informera medborgarna, är det endast det språk som användes i det aktuella förfarandet som är giltigt och som skall användas vid tolkningen av detta beslut.

88 Det skall vidare beaktas att gemenskapsvarumärket inrättades till förmån för ekonomiska aktörer, och inte till förmån för alla medborgare, och att dessa ekonomiska aktörer inte är skyldiga att ansöka om gemenskapsvarumärke.

89 Ensamrätten att använda ett varumärke beviljas visserligen av en offentlig myndighet, men varumärkesrätten är huvudsakligen ett hjälpmedel för de ekonomiska aktörerna att uppnå vinst när de bedriver näringsverksamhet. Det är därför tillåtet för lagstiftaren att låta de ekonomiska aktörerna bära samtliga

kostnader, eller åtminstone en del av dessa, för att verksamheten vid ett organ som inrättats för att handha registreringen av gemenskapsvarumärken skall fungera.

90 Enligt femte skälet i förordning nr 40/94 kan "[g]emenskapsbestämmelser om varumärken... inte ersätta medlemsstaternas varumärkeslagar. Det förefaller i själva verket inte vara rimligt att företagen skall vara skyldiga att ansöka om att deras varumärken registreras som gemenskapsvarumärken, eftersom nationella varumärken även i fortsättningen kommer att vara nödvändiga för de företag som inte vill att deras varumärken skall vara skyddade på gemenskapsnivå."

91 De ekonomiska aktörerna är emellertid intresserade av ett sådant hjälpmedel som gemenskapsvarumärket, vilket gemenskapslagstiftaren har ställt till deras förfogande och vilket gör att de slipper inge ett flertal ansökningar om nationella varumärken, med de översättningskostnader som det skulle medföra (se analogt de argument som framfördes av BASF AG beträffande kostnaderna för översättning av patentskrifter vid ansökan om europeiska patent, vilka anges i punkt 12 i dom av den 21 september 1999 i mål C-44/98, BASF, REG 1999, s. I-6269). Att ett sådant intresse föreligger framgår redan av det stora antal ansökningar om registrering av gemenskapsvarumärken som har ingetts sedan byrån inrättades, vilket överstiger de ursprungliga beräkningarna.

92 Av det som anförts följer att språkreglerna för ett organ som byrån är resultatet av en strävan att uppnå erforderlig jämvikt mellan de ekonomiska aktörernas intressen och samhällets intressen vad gäller handläggningskostnaderna, men även jämvikt mellan intressena för dem som ansöker om registrering av gemenskapsvarumärken och andra ekonomiska aktörers intresse av att få tillgång till översättningar av de handlingar genom vilka rättigheter beviljas eller av förfaranden som involverar flera ekonomiska aktörer, såsom de invändnings-, upphävande- och ogiltighetsförfaranden som avses i förordning nr 40/94.

93 Det var följaktligen korrekt av förstainstansrätten att, i punkt 62 i den överklagade domen, konstatera att rådet, när den angav vilka av gemenskapens officiella språk som kan användas som handläggningsspråk vid invändnings-, upphävande- eller ogiltighetsförfaranden för det fall parterna inte kan enas om vilket språk som skall användas, agerade i det berättigade syftet att finna en lämplig lösning på det språkproblem som uppkommer vid sådan oenighet.

94 Det var även korrekt av förstainstansrätten att, i punkt 63 i den överklagade domen, fastslå att rådet gjorde ett lämpligt och proportionerligt val när det begränsade de språk som kan användas till de språk som är vanligast förekommande i Europeiska gemenskapen, även om rådet därigenom behandlade de officiella språken olika.

95 Under dessa omständigheter saknar klagandens argument, att det vore mindre diskriminerande att välja ett enda språk jämfört med fem språk, relevans.

96 Vad slutligen beträffar de skriftliga meddelanden som avses i artikel 115.4 andra meningen i förordning nr 40/94 skall det erinras om att, såsom angetts i punkterna 45 och 47 i denna dom, detta uttryck skall tolkas restriktivt och att det endast kan avse meddelanden som med hänsyn till sitt innehåll inte kan jämställas med en handling i ärendet. Eftersom användningen av det andra språket i detta sammanhang inte kan skada rättsintressena för den som ansöker om registrering av ett gemenskapsvarumärke, är den särbehandling som kan förekomma på grund av att det andra språket används av obetydlig omfattning och är under alla omständigheter motiverad av vad som krävs för att byråns verksamhet skall fungera.

97 Av vad som anförts följer att överklagandet inte heller kan bifallas på den andra grunden.

Den grund som åberopats av en av intervenienterna: Bristfällig motivering

Republiken Greklands argument

98 Republiken Grekland har åberopat en grund för upphävande som avser att förstainstansrätten gjorde en felaktig rättstillämpning genom att inte beakta den grund som avsåg att den bestämmelse som invändningen om rättsstridighet avsåg, nämligen artikel 115 i förordning nr 40/94, hade en bristfällig motivering eller genom att i vart fall inte pröva denna grund ex officio.

99 Republiken Grekland har påpekat att den redan i målet vid förstainstansrätten påpekade att den begränsning av språkanvändningen som skett genom förordning nr 40/94 inte är tillräckligt motiverad och att det inte är möjligt att ange vilka kriterier som legat till grund för denna begränsning eller förklara varför vissa språk har företräde framför andra. Förstainstansrätten beaktade dock inte Republiken Greklands invändningar, och den tog inte heller ex officio upp frågan rörande motiveringen av förordning nr 40/94, trots att det rör sig om en fråga om tvingande rätt som gemenskapsdomstolen har möjlighet, eller rent av en skyldighet, att pröva ex officio.

100 Genom att i punkterna 62 och 63 i den överklagade domen utveckla argument som var baserade på lagstiftarens mål har förstainstansrätten underlåtit att kontrollera motiveringen i den förordning som invändningen om rättsstridighet avsåg, och har i stället lagt till en motivering som helt saknades i detta fall. Ett sådant tillvägagångssätt har redan underkänts av domstolen (domstolens dom av den 27 januari 2000 i mål C-164/98 P, DIR International Film m.fl. mot kommissionen, REG 2000, s. I-447).

Domstolens bedömning

101 Det är riktigt att förstainstansrätten inte uttryckligen tog ställning till det argument som avsåg att den bestämmelse som invändningen om rättsstridighet avsåg hade en bristfällig motivering. Domstolen påpekar dock att detta argument ingick i redogörelsen för en grund som kunde tolkas som om den avsåg åsidosättande av proportionalitetsprincipen. Eftersom det är fråga om en uteslutande rättslig grund är det i vilket fall som helst möjligt för domstolen att åtgärda detta förbiseende från förstainstansrättens sida.

102 I det avseendet skall det erinras om att motiveringsskyldighetens omfattning enligt fast rättspraxis är beroende av beskaffenheten av rättsakten i fråga och att, vad beträffar rättsakter med allmän giltighet, motiveringen kan begränsas till den generella situation som har lett fram till antagandet av den och de allmänna syften som skall uppnås med den. Om det syfte som institutionen eftersträvar väsentligen framgår av den omtvistade rättsakten, behövs inte någon särskild motivering för de olika tekniska lösningar som har valts (dom av den 19 november 1998 i mål C-150/94, Förenade kungariket mot rådet, REG 1998, s. I-7235, punkterna 25 och 26, och av den 7 november 2000 i mål C-168/98, Luxemburg mot parlamentet och rådet, REG 2000, s. I-9131, s. 62).

103 I förevarande mål konstaterar domstolen att bestämmelserna i förordning nr 40/94 om byråns språkregler gör det möjligt att få kännedom om och kontrollera de skäl som ligger till grund för dessa.

104 Domstolen påpekar att punkterna 62 och 63 i den överklagade domen inte utgör ett försök från förstainstansrättens sida att ersätta den påstått obefintliga motiveringen av den omtvistade bestämmelsen, utan avser en bedömning av huruvida bestämmelsen är proportionerlig. En sådan bedömning måste med nödvändighet avse de mål som gemenskapslagstiftaren förmodas eftersträva.

105 Av vad som anförts följer att överklagandet inte kan bifallas på den grund som Republiken Grekland har åberopat i detta avseende.

Rättegångskostnader

106 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna, som enligt artikel 118 i samma regler skall tillämpas i mål om överklagande, skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Byrån har yrkat att klaganden skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom klaganden har tappat målet, skall byråns yrkande bifallas.

107 I enlighet med artikel 69.4 första stycket i rättegångsreglerna skall Republiken Grekland, Konungariket Spanien, rådet och kommissionen bära sina rättegångskostnader.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

följande dom:

1) **Överklagandet ogillas.**

2) **Christina Kik skall ersätta rättegångskostnaderna.**

3) **Republiken Grekland, Konungariket Spanien, Europeiska unionens råd och Europeiska gemenskapernas kommission skall bära sina rättegångskostnader.**

Rodríguez Iglesias	Puissochet	Wathelet
Schintgen	Timmermans	Gulmann
Edward	La Pergola	Jann
Skouris	Macken	Colneric
von Bahr	Cunha Rodrigues	Rosas

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 9 september 2003.

R. Grass — G.C. Rodríguez Iglesias

Justitiesekreterare — Ordförande